

ЧЕРВОНОКНИЖНІ ТА РІДКІСНІ ВИДИ РОСЛИН У НАСАДЖЕННЯХ ДЕНДРОЛОГІЧНОГО ПАРКУ «ТРОСТЯНЕЦЬ» НАН УКРАЇНИ

Одним із головних завдань ботанічних садів та дендропарків є збереження та збільшення рослинного різноманіття, охорона рідкісних та зникаючих видів. У дендрологічному парку «Тростянець» вирішення природоохоронних питань здійснюється шляхом періодичного проведення ботанічних інвентаризацій, виявлення созофітів та раритетних видів, розробки і реалізації заходів із збереження та збагачення фіторізноманіття.

Метою роботи є аналіз представленості червонокнижних видів та рідкісних рослин у насадженнях дендропарку «Тростянець».

Об'єкт дослідження – види флори дендропарку, що занесені до Червоної книги України та офіційного переліку рідкісних рослин Чернігівської області (РЧ). Список рідкісних видів флори дендропарку складено за матеріалами ботанічної інвентаризації 2018 року.

Представленість рідкісних та зникаючих видів рослин в межах природно-заповідних територій Чернігівщини досліджували Т.Л. Андрієнко, О.І. Прядко та ін. [1], при цьому, за ступенем рідкісності автори виділили три групи видів: дуже рідкісні (відомі 1-5 місцезнаходжень), рідкісні (6-15 місцезнаходжень), умовно рідкісні (більш ніж 15 місцезнаходжень). За даною класифікацією на території дендрологічного парку «Тростянець» розподіл созофітів є таким:

1) дуже рідкісні:

- *Alnus incana* Moench (у парку зростає 18 добре розвинених екземплярів);
- *Carex lisoma* L.(виявлено лише одне місцезнаходження у приозерно-балковому ландшафтному районі, видова рясність мала);

2) рідкісні:

- *Fragaria moschata* Duch. (на території дендропарку трапляється рідко);
- *Juniperus communis* L. (40 добре розвинених екземплярів);
- *Scilla bifolia* L. (парку трапляється дуже рідко, виявлено лише одне місцезнаходження);

3) відносно рідкісні:

- *Anemone sylvestris* L. (трапляється рідко , рясність мала);
- *Cerasus fruticosa* Pall. (встановлено одне місцезнаходження);
- *Hypericum montanum* L. (один екземпляр у приозерно-балковому ландшафтному районі);
- *Centaureum erythraea* Rafn. (одне місцезнаходження у лісовому ландшафтному районі);
- *Potentilla alba* L. (трапляється дуже рідко у доволі малій рясності, зустрічається лише у приозерно-балковому ландшафтному районі);
- *Adonis vernalis* L. (у дендропарку культивується з 2014 року);
- *Carex umbrosa* Host. (трапляється рідко, видова рясність мала);
- *Galanthus nivalis* L. (культивується з 2014 року);
- *Betula obscura* A. Kotula (на сьогоднішній день на території дендропарку зростає лише 6 особин);
- *Euonymus nana* M. Vieb. (10 добре розвинених екземплярів);
- *Festuca heterophylla* Lam. (у дендропарку трапляється повсюди, рясність велика);
- *Glycyrrhiza glabra* L. (культивується з 2015 року);
- *Hedysarum ucrainicum* Kaschm. (виявлено лише одне місцезнаходження, рясність мала);
- *Juniperus excelsa* M. Vieb. (екземпляр невідомого походження віком близько 150-160 років);
- *Pinus cembra* L. (зростають 12 екземплярів);
- *Spirea polonica* Bloci L. (2 екземпляри);
- *Taxus baccata* L. (87 екземплярів);
- *Tilia dasystyla* Steven. (2 екземпляри).

Таким чином, пороводячи інвентаризаційні дослідження на території дендрологічного парку «Тростянець» НАН України, нами було встановлено наявність рослин, що занесені до Червоної книги України та рідкісних рослин Чернігівської області.

Список використаних джерел

1. Андрієнко Т.Л., Лукаш О.В., Прядко О.І. та ін. Рідкісні види судинних рослин Чернігівщини та їх представленість на природно-заповідних територіях області . *Заповідні справи України*. 2007. № 1-2, Т. 13. С. 33-37.